

## **Lausuntopyyntö hallituksen esityksestä eduskunnalle vammaispalvelulain 2 §:n muuttamiseksi**

### **Johdanto**

Sosiaali- ja terveysministeriö pyytää lausuntoa liitteenä olevasta luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle vammaispalvelulain 2 §:n muuttamisesta. Esityksessä ehdotetaan täydennettäväksi vammaispalvelulain soveltamisalapykälää siten, että siihen lisätään uusi elämänvaiheita koskeva säännös. Muutoksen tarkoituksena on auttaa erottamaan eri elämänvaiheisiin tavanomaisesti kuuluva avun ja tuen tarve sellaisesta vamman tai sairauden aiheuttamasta välttämättömästä avun ja tuen tarpeesta, johon tulee vastata vammaispalvelulain mukaisilla palveluilla.

### **Tausta**

Petteri Orpon hallituksen ohjelmaan sisältyy kirjaus kiireellisestä lainvalmistelusta, jolla turvataan vammaisten henkilöiden oikeuksien toteutuminen ja palveluiden saatavuus. Kirjauksen johdosta käynnistettiin vammaispalvelulain soveltamisalan tarkentamista koskeneen hallituksen esityksen (122/2024 vp) valmistelu. Esityksessä ehdotetut tarkennukset hyväksyttiin loppuvuodesta 2024 ja ne tulivat voimaan 1.1.2025 elämänvaiheita koskevaa säännösehdotusta lukuun ottamatta.

Hallitus on päättänyt täsmentää vammaispalvelulakia siten, että se säilyy erityislakina perustuslakivaliokunnan viitoittamalla tavalla. Samalla turvataan vammaisten henkilöiden oikeuksien toteutuminen ja palvelujen saatavuus.

### **Tavoitteet**

Esityksen tavoitteena on tarkentaa vammaispalvelulain soveltamisalaa koskevaa säännöstä siten, että voidaan varmistaa vammaispalvelulain säilyminen vammaisille henkilöille tarkoitettuna erityislakina, joka turvaa eri elämänvaiheissa elävien vammaisten henkilöiden erityispalveluiden saatavuuden sekä perus- ja ihmisoikeuksien toteutumisen. Tavoitteena on myös turvata hyvinvointialueiden edellytykset rahoittaa vammaispalvelut.

### **Vastausohjeet vastaanottajille**

Kuka tahansa voi antaa lausunnon.

Lausunto pyydetään ensisijaisesti antamaan vastaamalla lausuntopyyntöön lausuntopalvelun kautta. Ohjeet palveluun rekisteröitymiseksi ja palvelun käyttämiseksi löytyvät lausuntopalvelun sivulta Ohjeet > Käyttöohjeet (käyttäjätuki: lausuntopalvelu.om(at)gov.fi). Ministeriöiden tulee lisäksi tallentaa lausuntopalvelussa antamansa lausunto VAHVA-asianhallintajärjestelmään asialle VN/9727/2025.

Jos lausuntoa ei ole mahdollista antaa lausuntopalvelussa, lausunto voidaan vaihtoehtoisesti toimittaa ministeriön kirjaamoon sähköpostilla osoitteeseen kirjaamo.stm(at)gov.fi tai postitse osoitteeseen PL 33, 00023 Valtioneuvosto. Kirjaamoon toimitetussa lausunnossa pyydetään mainitsemaan asianumero VN/9727/2025. Lisäksi kirjaamoon toimitettu lausunto pyydetään lähettämään esimerkiksi sähköpostin liitetiedostona Word- tai PDF-muodossa, jotta lausuntoasiakirja ei sisällä tarpeettomia henkilötietoja, kuten yksityishenkilön sähköpostiosoitetta.

Kaikki annetut lausunnot ovat lähtökohtaisesti julkisia viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain (621/1999) mukaisesti. Lausunnot julkaistaan hankkeen julkisilla hankesivuilla (valtioneuvosto.fi/hankkeet, tunnus STM041:00/2025). Yksityishenkilön lausunto julkaistaan kuitenkin hankesivuilla tietosuojasyistä ainoastaan, jos henkilö tätä kirjallisesti pyytää esimerkiksi lausuntonsa yhteydessä tai sen saateviestissä.

Lisäksi kaikki lausuntopalvelussa annetut lausunnot, mukaan lukien yksityishenkilöiden lausunnot, ovat automaattisesti kaikkien nähtävissä lausuntopalvelussa. Ministeriö ei julkaise kirjaamoon toimitettuja lausuntoja lausuntopalvelussa.

Lausunnossa ei tule ilmoittaa tarpeettomia henkilötietoja. Vaikka yksityishenkilön kirjaamoon toimittamaa lausuntoa ei julkaistaisi verkossa, lausunto on ministeriöltä kaikkien saatavissa viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain mukaisesti.

## Aikataulu

Lausunto pyydetään antamaan viimeistään 23.6.2025.

## Valmistelijat

Lisätietoja antavat lausunnon antamiseen liittyvissä teknisissä kysymyksissä assistentti Eeva Kankaanpää (etunimi.sukunimi@gov.fi) ja sisällöllisissä kysymyksissä erityisasiantuntija Kaarina Tuokko (etunimi.sukunimi@gov.fi) ja lakimies Sirkka Sivula (etunimi.sukunimi@gov.fi).

## Linkit

<https://stm.fi/hanke?tunnus=STM041:00/2025> - Hankeikkuna, tunnus STM041:00/2025,

Statsrådets projektportal och dess nummer STM041:00/2025

## Liitteet:

[Luonnos hallituksen esityksestä eduskunnalle vammaispalvelulain 2 §:n muuttamiseksi.docx](#)  
- Luonnos hallituksen esityksestä eduskunnalle vammaispalvelulain 2 §:n muuttamiseksi

[Utkast till RP till riksdagen med förslag till lag om ändring av 2 § i lagen om funktionshinderservice.docx](#) - Utkast till RP till riksdagen med förslag till lag om ändring av 2 § i lagen om funktionshinderservice

## Jakelu:

Aivoliitto  
Aspa-säätiö sr  
Attendo  
Autismiliitto  
Autismisäätiö sr  
Barnavårdsföreningen i Finland R.F  
Eduskunnan oikeusasiamiehen kanslia  
Epilepsialiitto ry  
Era Salla, Jyväskylän yliopisto  
Etelä-Karjalan hyvinvointialue  
Etelä-Pohjanmaan hyvinvointialue  
Etelä-Savon hyvinvointialue  
Etelä-Suomen aluehallintovirasto  
Folkhälsan  
Folktinget  
Funktionsrätt med ansvar (FMA)  
Funktionsrätt Åland  
Förbundet De Utvecklingsstördas Väl (FDUV) rf.  
Hakalehto Suvianna, Itä-Suomen yliopisto  
Harso ry  
Helsingin kaupunki - Helsingfors stad  
Hengitystuki ry (ent. hengityslaitopotilaat)  
Heta-liitto ry  
HUS  
Hyvinvointiala HALI ry  
Hästbacka Elisabeth  
Ihmisoikeuskeskus  
Ikäinstituutti  
Invalidiliitto  
Itä-Suomen aluehallintovirasto  
Itä-Uudenmaan hyvinvointialue  
Julkisten ja hyvinvointialojen liitto JHL  
Kainuun hyvinvointialue  
Kalliomaa-Puha Laura, Tampereen yliopisto  
Kanta-Hämeen hyvinvointialue  
Katsui Hisayo, Helsingin yliopisto  
Kehitysvammaisten Palvelusäätiö  
Kehitysvammaisten Tukiliitto  
Kehitysvammaliitto  
Kela

Keski-Pohjanmaan hyvinvointialue  
Keski-Suomen hyvinvointialue  
Keski-Uudenmaan hyvinvointialue  
Kivistö Mari, Lapin yliopisto  
Kommunernas socialtjänst KST  
Krook Ulrika, Svenska social- och kommunalhögskolan, Helsingfors  
Universitet  
Kröger Teppo, Jyväskylän yliopisto  
Kunta- ja hyvinvointialuetyöntajat KT  
Kuuloliitto ry  
Kuurojen liitto  
Kymenlaakson hyvinvointialue  
Kynnys ry  
Kårkulla samkommun  
Lapin aluehallintovirasto  
Lapin hyvinvointialue  
Lapsiasiainvaltuutetun toimisto  
Lapsioikeusjuristit ry  
Lastensuojelun keskusliitto  
Lihastuliitto ry  
Lindh Jari, Lapin yliopisto  
Lounais-Suomen aluehallintovirasto  
Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintovirasto  
Länsi-Uudenmaan hyvinvointialue  
Mannerheimin Lastensuojeluliitto ry  
Mielenterveyden keskusliitto  
Muistiliitto ry  
Neuroliitto ry  
Nikumaa Henna, Itä-Suomen yliopisto  
Nuorten Ystävät ry  
Näkövammaisten liitto  
Oikeuskanslerinvirasto  
Oikeusministeriö  
Omaishoitajaliitto ry  
Opetus- ja kulttuuriministeriö  
Perhehoitoliitto ry  
Pirkanmaan hyvinvointialue  
Pohjanmaan hyvinvointialue  
Pohjois-Karjalan hyvinvointialue  
Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialue  
Pohjois-Savon hyvinvointialue  
Pohjois-Suomen aluehallintovirasto  
Päijät-Hämeen hyvinvointialue  
Rautiainen Pauli, Itä-Suomen yliopisto  
Rinnekodit Oy  
Saamelaiskäräjät  
Samarbetsförbundet kring funktionshinder rf (SAMS)  
Satakunnan hyvinvointialue  
Selkäydinvammaiset Akson ry  
Siirala Walteri, Turun yliopistollinen keskussairaala (TYKS),  
Hengitystukiyksikkö

Sininauhaliitto  
Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirasto (Valvira)  
SOSTE - Suomen sosiaali- ja terveys ry  
Suomen CP-liitto ry  
Suomen Kuurosokeat ry  
Suomen Polioliitto ry  
Suomen Reumaliitto ry  
Suomen senioriliike  
Super  
Talentia  
Tarvainen Merja, Itä-Suomen yliopisto  
Tasa-arvovaltuutettu  
Tatu ry  
Tehy  
Teittinen Antti, Kela  
Terveysten ja hyvinvoinnin laitos (THL)  
Työ- ja elinkeinoministeriö  
Validia Oy  
Valtakunnallinen sosiaali- ja terveysalan eettinen neuvottelukunta (ETENE)  
Valtiovarainministeriö  
Vammaisfoorumi  
Vammaisperheyhdistys Jaatinen ry  
Vammaisten henkilöiden oikeuksien neuvottelukunta VANE  
Vammaisten lasten ja nuorten tukisäätiö sr  
Vanhus- ja lähimmäispalvelun liitto VALLI ry  
Vanhusasiavaltuutettu  
Vanhustyön keskusliitto ry  
Vantaan ja Keravan hyvinvointialue  
Varsinais-Suomen hyvinvointialue  
Yhdenvertaisuusvaltuutettu  
Ympäristöministeriö  
Ålands landskapsregering

## Lausuntopyynnön kysymykset

### 1. Lausunnonantajan organisaatio

- ☐ Valtion viranomainen
- ☐ Kunta, kuntayhtymä
- ☐ Hyvinvointialue
- ☐ palveluntuottaja
- ☐ Järjestö
- ☐ Tutkija
- ☐ Yksityinen henkilö
- ☐ Muu, mikä?

2. Auttaako elämänvaiheita koskeva säännös yhdessä säännöskohtaisten perusteluiden kanssa arvioimaan, milloin on kyse sellaisesta avun ja tuen tarpeesta, johon tulee vastata vammaispalvelulain mukaisin palveluin?

- ☐ Kyllä
- ☐ Kyllä osittain
- ☐ Ei
- ☐ En osaa sanoa

Voit halutessasi perustella vastausta tai lisätä muutosehdotuksen

3. Turvaako esitys vammaispalveluita aiemmin saaneiden vammaisten henkilöiden oikeuden saada vammaispalveluita myös ikääntyessä?

- ☐ Kyllä
- ☐ Kyllä osittain
- ☐ Ei
- ☐ En osaa sanoa

Voit halutessasi perustella vastausta tai lisätä muutosehdotuksen

4. Täydentääkö elämänvaiheita koskeva säännösehdotus jo hyväksyttyä soveltamisalakokonaisuutta riittävästi sen turvaamiseksi, että vammaispalvelulaki säilyy erityislakina?

- ☐ Kyllä
- ☐ Kyllä osittain
- ☐ Ei
- ☐ En osaa sanoa

Voit halutessasi perustella vastausta tai lisätä muutosehdotuksen

5. Mitä muuta haluat sanoa esityksestä?

Koivisto Taru  
Sosiaali- ja terveysministeriö

Kankaanpää Eeva  
Sosiaali- ja terveysministeriö